

SAVA

Izhaja vsako soboto ob 5 uri zvečer. Uredništvo in upravištvo: Kranj št. 170 (Prevčeva hiša). — Naročnina za celo leto K 4.—, za pol leta K 2.—, za četrta leta K 1.— Za vse druge države in Ameriko K 5.60.— Posamezne številke po 10 vinarjev. — Vse dopise je naslavljati na uredništvo lista „Sava“ v Kranju. Inerate, naročnino, reklamacije pa na upravništvo „Sava“ v Kranju. — Dopisi naj se blagovolijo frankirati. Brezimni dopisi se ne priobčujejo. Reklamacije so poštnine proste. — Inerati: štiristopna petit-vrsta za enkrat 12 vin. za dvakrat 9 vin., za trikrat 6 vin., večji inerati po dogovoru. Inerati v tekstu, poslana in posmrtnice dvojno. Plačujejo se naprej. — Rokopisi se ne vračajo. — Brzjavaj: „Sava“, Kranj. Čekovni račun pri c. kr. pošto-hranilničnem uradu št.: 41.775.

Ruski neuspehi.

Berolin, 26. januarja.

Boji ob reki Aa so prinesli tudi včeraj napadajočim vzhodnopruskim divizijam popoln uspeh s tem, da so bile osvojene nadaljne ruske pozicije na obeh straneh reke. Na vzhodnem bregu so se ponesrečili silni sovražni protisunki. Vjetih je bilo 500 sovražnikov.

Berolin, 27. januarja.

Vzhodno od reke Aa tudi nova ruska ojačenja niso mogla zopet pridobiti od naših čet zavojevanega ozemlja.

Berolin, 28. januarja.

Ob reki Aa je bil artiljerijski boj silen. Na obeh bregovih reke izvršeni ruski napadi so se z velikimi izgubami ponesrečili.

Sazonov — veleposlanik v Londonu.

Petrograd, 27. januarja. Uradno je razglašeno imenovanje bivšega ministra Sazonova za ruskega poslanika v Londonu.

Veliki knez Nikolaj Nikolajevič.

Berolin, 27. januarja. „Tageblatt“ javlja iz Stockholma: Pred nekaj tedni v švedskem časopisu objavljena vest, da dobi Rusija diktatorja, je nekako potrjena po ruskem časopisu. „Reč“ hoče vedeti, da je v upravi Kavkazije pričakovati veliko premembo in da se preseli veliki knez Nikolaj Nikolajevič v Petrograd, kjer postane diktator. Car ostane še dalje na čelu armade, vodstvo vladnih poslov pa da izroči velikemu knezu Nikolaju Nikolajeviču, ki velja za najmočnejšega moža v Rusiji.

Kriza v Rusiji.

„Berliner Zeitung am Mittag“ javlja iz Kodanja, da je bil Miljukov aretiran. Carjevo lastno-ročno pismo je napravilo velik vtis. Razpoloženje prebivalstva proti reakcionarjem pospešuje veliki knez Nikolajevič. Veliki knez ni, kakor se je poročalo, bolan v Tiflisu, nego se muči v Petrogradu in je tudi posegel v zadnje dogodke. Zdi se, da mu je namenjena znatna vloga.

Stockholm, 26. januarja. Proti reakciji je opaziti veliko gibanje med narodom, katero podpira tudi veliki knez Nikolaj, katerega ugled neprestano narašča.

Skrajna desnica zahteva od vlade, da sploh več ne skliče dume, ker je bolj nevarna, kakor je bila prva дума v dnevih revolucije, to pa za to, ker ji pomaga tudi državni svet. Predsednik dume Rodzijkanko je bil poklican k carju v glavni stan.

Iz Pariza poročajo, da so vlade ententnih držav v diplomatični obliki sporočile v Petrograd svoje pomisleke glede notranje ruske krize.

Nova ententina konferenca v Petrogradu.

Petrogradska brzjavna agentura poroča, da se bo v kratkem vršila tam konferenca zaveznikov. Vlode bodo zastopali veleposlaniki in posebni odposlanci. Konferenca ima namen določiti kaj je še treba za nadaljevanje vojne z vso silo.

Naš cesar odlikoval Hindenburga.

Desar Karel je podelil gfm. von Hindenburg vojaški zaslužni križ I. razreda z vojno dokoracijo ter mu je to odlikovanje osebno izročil.

Kuropatkin zopet na evropski ruski fronti.

Dunaj, 29. januarja. „Abend“ poroča iz Stockholma: General Kuropatkin, je bil poklican iz Turkestana v carjev glavni stan. „Birževija Vjedomosti“ zatrjujejo, da prevzame Kuropatkin zopet poveljstvo armadne skupine na ruski zapadni fronti.

Stockholmske vesti o krizi na Ruskem.

Iz Stockholma poročajo: „Rječ“ dokazuje, da so organizirana v državi velikanska revolucija, ako se vlada ne bo bolj ozirala na dume in na interese širokih narodnih slojev. „Ali дума ali pa oblast ulice“ — tako se glasi geslo voditeljev kadetske stranke. — V ruskem notranjem ministru vlada popolna anarhija. — Oderuštvo se čimdalje bolj razširja. Ne le trgovci in industrialci, temveč tudi visoka birokracija se peča z oderuštvom, proti kateremu niti civilne, niti vojaške oblasti ne morejo nastopiti. — Normalni železniški promet med velikimi mesti in provincijal-

nimi kraji v srednji Rusiji je vsled mraza in snega pretrgan. Napetost med dumo in vlado narašča. Ministrski predsednik Galicin je izjavil, da bo sicer nadaljeval pogajanja z voditelji dume, da je pa odločen dume razpustiti, ako bi ta pogajanja v najbližnjem času ne imela uspeha.

Izpremembe v ruskem vrhovem poveljništvu.

Ruski listi naznanjajo že nekaj dni obsežne izpremembe na vseh ruskih vrhovnih poveljniških mestih ter o zopetni temeljiti preustrojitvi in organizaciji vojske, kar da bo imelo za posledico izpremembo strateških načrtov.

Vojna z Italijo.

Dunaj, 28. januarja.

Topovski boj in letalsko delovanje je bilo na Goriškem živahnejše, kakor navadno. V okolici Doberdobskega jezera je trajal artiljerijski ogenj z nezmanjšano silo tja proti polnoči.

Dunaj, 29. januarja.

V odseku vzhodno od Doberdobskega jezera je pripeljal neki oddelek pešpolka št. 91 od posrečenega ponočnega podvzetja nazaj 31 vjetih Italijanov. Artiljerijsko delovanje je v splošnem zmerno, samo med Gardskim jezerom in dolino Adiže je nameril sovražnik od časa do časa živahnejši ogenj na naše kraje.

Dunaj, 30. januarja.

Podvzetja naših čet na Goriškem so imela zopet uspeh. Pri Kostanjevici so vdrla oddelki pešpolka št. 71. v sovražne pozicije. Premagali so več italijanskih stotnij, razdeljali jarke ter se vrnili s 3 vjetimi častniki in 140 možmi in 2 vpljenima strojnim puškama. Vzhodno od Vrtojbe so pripeljali oddelki c. kr. črnovojniškega polka št. 2 od podobnega podvzetja nazaj 27 vjetih in 2 strojni puški. Kraji med Gardskim jezerom in dolino Adiže so stali tudi včeraj pod ognjem.

Berolin, 30. januarja.

Večerni napadi Francozov na vičino 304 so ostali brezuspešni.

PODLISTEK.

Julienne.

Konec.

Hipno se je Julienne oprostila. Solze so ji zalile temne oči. Trenotek je stala ob betonskem zidu in duša ji je ihtela v brezmejnem obupu.

Potem pa se je vitko telo hipno zravnilo. Nanovo so se ji zaiskrile oči. Poveljujoče se ji je dvignila glava z razpuščenimi kodri, ki so se medlo svetlikali v zraku, polnem smodnikovega dima.

Neprenehoma so bučali projektili. Stokalo in ihtelo je po zraku, kakor da so se zedinili tam zgoraj vsi vzdihni vojakov, ki so popadali smrtno ranjeni po trdnjavskih hodnikih.

Julienne je hitela po hodniku, ki je vezal bočno baterijo z glavnimi obrambnimi deli.

Pot je bila strašna. Iz razpok je prihajal strupen dim razpočenih granat. Skozi valeči se dim so taval napol omamljeni vojaki zateklih oči z municijo v rokah. Ponekod je bil ves kasematni hodnik zasut z izstreljenim betonom, zidovjem, z razstreljenimi oklopnimi kosi . . . Zdelo se je, kakor da so ognjenikove moči divje izbruhale kovinasto in kameneno notranjost zemlje na površje. In vmes toliko žalostnih, postreljenih moških bitij.

V širokih sencah, ki so se strahotno dvigale iz globin in razpok razvalin, se je vlegel večer na trdnjavo.

Vladala je obupna tišina, ki jo je motilo le padanje vsipajočega se kamenja. Trdnjavski topo-

vi so obmolknil in tudi sovražnik je utihnil. Ali se je pripravljaj k zadnjemu uničujočemu udarcu? Ali bo kmalu divjal vihar čez jarke, žične ovire, okope?

Prišla je noč . . . Težko kakor brezupnost je ležala nad trdnjavo.

Pred razstreljenimi in nepoškodovanimi topovi so čepeli vojaki, obupani in plahi, neranjeni ali s krvavimi obvezami okoli čela ali roke, v ožganih uniformah, z obrazi črnimi od dima, z razbitimi in okrvavljenimi rokami.

Julienne je priskočila k njim in dvigala roki proseč ter moleč. Obupno je pozivljala čepeče moštvo k odporu, prigovarjala je in vpila ter krčila pesti iz jeze nad brezupno topostjo, nad živalsko udanostjo in morečo usodo.

Vojaki so strmeli v deklico topih oči, kakor bi videli prikazen iz vsemirja . . . nepoznanega . . . kakor bi videli duh, ki je prišel k njim iz groba . . . Niso je povpraševali, niso več mislili, le smrtnotrudno so povešali glave. Le nekdo je zamrmral:

„Kaj hočeš? . . . Saj je vse zastonj . . . vse brezuspešno . . . kaj zmoremo proti strašnim granatam, ki prihajajo iz njih topov, katerih ne vidimo, katerih ne moremo zadeti . . . vse je zastonj?“

S polglasno kletvijo se je obrnil proč ter položil glavo na prekrizani roki.

In tudi Julienne je povesila glavo ter tihlo ihtela. Razpuščeni lasje so ji liki zastor pokrivali obraz.

Prišel je poveljnik.

Ko je videl čepeče vojake poleg razvalin in razstreljenih topov, je obstal in žalostno rekel:

„Ubogi moji otroci . . . ne moremo se več braniti . . . te strašne granate! . . . Ali, kaj ne, udamo se ne, hrabri otroci?“

Vojaki so brezupno prikimali, udani v strašno usodo. Le v nekaterih očeh je zablislila nova iskra upanja.

Deklica je bila skokoma pred poveljnikom.

„Ne! Ne se udati! Ne se udati!“ zakliče goreče ter boža z rokama poveljnikovo uniformo. Prijela ga je za roki in ji divje poljubovala.

„Kako prideš v trdnjavo?“ jo začudeno vpraša poveljnik.

Dekle ni odgovorilo. Oprostilo se je ter skočilo na visoko štrlečo razvalino. Zarečih oči je gledalo proti vzhodu, tja, kjer je ležala sovražna armada. Kakor brezumna je razstegnila roki ter klicala v modrino noči:

„Pogibelj . . . pogibelj! . . . Le bližje z vašimi žarečimi železnimi valjarji!“ . . .

Saj se jih ne bojimo . . . in znamo umreti . . . mi ubogi! . . . mi obupani! . . .

Krasna je bila videti. Ponosen in žareč ji je bil obraz, obdan od gostih črnih las. Kakor kraljica je stala vitka postava na visokih razvalinah, čudežno se prilagodujoč modri, z zvezdami posejani noči.

Vzhičeni, strmeč in niti zavedajoč se strašne resnice, so jo gledali topničarji. Mnogi smrtnotrudni vojaki so se zravnil. Novo življenje jim je prešinjalo žile in strmečih pogledov ter žarečih oči so zrl v to bajno prikazen. Čudovita blaže-

Na fronti pri Artoisu več izvidnih bojev. Med Ancro in Sommo od časa do časa močan artiljerijski boj.

Zračni boji na Goriškem.

Iz vojnoporočevalskega stana: Pri živahnem letalskem delovanju na Goriškem, omenjenem v poročilu našega generalnega štaba 27. t. m., je došlo do več zračnih bojev z zmagovitim rezultatom za naše letalce. Tako je prisililo eno naše letalo (opazovalec kadetni aspirant Matijević, pilot narednik Bognar) sovražnega nieuporta, da se je spustil na tla pri Steverjanu. Velik italijanski dvokrovnik je moral, premagan v zračnem boju, na tla jugozapadno Nove vasi. Naš odbijalni ogenj je strmoglavil neki sovražni aparat pri Opatjem selu. Drugi je moral v strmem letu pristati v smeri proti Trziču.

Potopljen angleški rušilec.

Berolin, 30. januarja. Wolffov urad poroča:

Dne 18. januarja je eden naših podmorskih čolnov v angleškem kanalu s torpednim strelom potopil angleški rušilec razreda M.

Enotna fronta entente.

General Fortunato Marazzi, ki poveljuje v nekem odseku soške fronte, objavlja v oficijoznem „Giornale d' Italia“ senzacionalen članek o vojaški akciji entente. Marazzi zahteva, da se naj res izvede program enotnega poveljništva, ki je bil slovesno proklamiran na rimski konferenci. Iz najvišjih vojaških funkcijarjev entente naj se sestavi vojaški direktorij, ki ne bo posvetovalen zbor, temveč ki bo dajal armadam zaveznikov direktne ukaze. Sovražniki entente so po številu, po gospodarskih in idejnih močeh slabjši. Ako navzlic temu triumfirajo, je to le posledica njihovih, vsled centralnega položaja olajšanih zvez in enotnega poveljništva.

Francoska artiljerija na italijanski fronti.

Kolin, 20. januarja. V italijanskih vojaških krogih se računa na to, da pride v kratkem težka artiljerija z zapada na italijansko fronto. S tem je v zvezi odhod visokih francoskih oficirjev v Rim. Italija pričakuje to pomoč nujno.

Francoska domnevanja o nemških načrtih na zapadu.

„Corriere della Sera“ poroča iz Pariza: Ves svet se vprašuje, ali nameravajo Nemci s svojimi napadi na raznih točkah zapadne fronte prehiteti ofenzivo zaveznikov in mnogi znaki kažejo, da je ta domneva resnična. Nikdo pa ne more vedeti, proti kateri točki bodo Nemci naperili svoj glavni sunek; morda bodo izvršili več ofenziv. Ni zelo verjetno, da bi bil eden teh napadov naperjen proti Verdunu. Sunke ob reki Mozi je torej smatrati za demonstracije, ki naj zapeljejo Francoze v zmoto. Razni kritiki pripisujejo gibanju nemških čet v Alzaciji poseben pomen in opozarjajo, da je nemški cesar sredi decembra osebno inspiciral tamkajšnje nemške sile in da je bilo zapovedništvo nemškega kronprinca razširjeno od Champagne do švicarske meje. To kaže, da nameravajo Nemci z vso silo navaliti na Belfort. Mraz, ki vlada na fronti, podpira nemške načrte.

Boj ob Seretu.

Dunaj, 26. januarja.

Eden naših letalcev je 23. t. m. pri Kimpolungu v zračnem boju sestrelil rusko letalo.

nost, nadzemska opojnost se je polastila teh duš, ki so bile že napol mrtve.

Nepremično, razprostrti rok, mlado telo žrtvujoč, je stala Julienne na razvalinah.

Pa je prišlo šumenje in sikanje iz daljine, iz višine. Bilo je kakor vedno močnejši, zamolklo bučeči veter, potem pa strašno tulejne divjega orkana. Črn nestvor je prihrumel v oblaku sopare . . . kakor sikajoč, pihajoč in strašno besneč velikan je prigrmelo iz višine.

Možje so se tresli . . . poveljnik je v smrtnem strahu dvignil roki . . . a nihče ni obrnil pogleda od Julienne, ki je visoko vzravnan obstala . . . hrabra kakor pastarica iz Domrémya . . . iepa kakor devica Marija . . . Brez strahu je pričakovala tuleči nestvor, kakor bi ga hotela vsprejeti z odprtimi rokami. Možje so ležali pred njo na kolenih . . . mnogi so k nji molili, kakor da bi bila nebeška prikazen . . .

In tako jih je našla smrt. Brez usmiljenja, kakor lačen gavran, ki plane iz višin na svojo žrtev, je prihrumela sovražna granata. Zrak je ječal strahu. Potem pa je donel strašen grom proti nebu. Zemlja je kričala in se razpočila. Kakor iz vulkana se je dvignil oblak kamenja, kovine in dima v zrak, mogočen steber plamena se je dvignil zmagujoče in gigantsko proti nebu, uboga zemlja pa se je vila v bolečinah kakor ob času strašnega potresa.

Ko se je polegel oblak prahu in dima in ko je goreči zrak otemnel, ni bilo več videti človeka. Razbita trdnjava je ležala pod belo cvetočim zvezdnatim nebom, kakor orjaški grob . . .

Na južnem krilu armadne fronte generalobersta nadvojvode Jožefa smo odbili v dolini Casinu romunski sunek.

Dunaj, 27. januarja.

Avstro-ogrske in nemške čete feldmaršallajntanta v. Ruiza so vjele pri pohodu v dolini Putne in Casina 100 mož. Sicer v območju avstro-ogrskih čet ničesar pomembnega.

Dunaj, 28. januarja.

Zapadno Valeputne je vdrl na tem mestu močnejši sovražnik v naše najsrednjeje jarke. Preložili smo svojo bojno črto na najbližji vrh.

Dunaj, 29. januarja.

V odseku Mesticanesti je bil sovražnik včeraj miren. Danes zjutraj je pričel iznova z napadom, mi pa smo ga s težkimi izgubami zavrnili.

Ob Zloti Lipi so napadli včeraj dopoldne Rusi z močnimi četami osmanski 15. zbor. Hrabre turške čete so vrgle sovražnika v ljutih bojih nazaj ter sunile pri zasledovanju do drugih črt ruske pozicije. Pripeljali so mnogo vjetih nazaj. Sicer ničesar pomembnega.

General Gurko vrhovni poveljnik na rusko - romunski fronti.

Curiah, 27. januarja. „Agence Havas“ javlja: Mesto generala Beljajena je bil imenovan general Gurko za vrhovnega poveljnika na rusko - romunski fronti.

Boji na zapadu.

Berolin, 28. januarja.

Po silnem ognju je uspelo angleškim oddelkom se vgnezditi v malem delu naše najsrednjeje črte jugozapadno Le Pransley, severno od Somme.

Pri ostalih armadah je vladal mir, izvzemši od časa do časa stopnjevani ogenj v omejenih odsekih in posamezne boje v predpolje.

Berolin, 29. januarja.

Severno od Armentièresa so napadli Angleži v treh valovih pozicije bavarskega pešpoika št. 23, ki pa je sovražnika z izgubami zavrnili. Zapadno od Fromellesa, vzhodno od Neuvilla - St. Vaasta na severnem bregu Ancre in severno od Vic sur Aisne so ostala podvzeta sovražnih bojnih oddelkov brez uspeha. Jugozapadno od Le Transloya smo dvignili angleško postojanko.

Na zapadnem bregu Mose je vladalo čez dan živahno bojno delovanje. Zjutraj so poskusili Francozi brez pripavljalnega streljanja presenetljivo prodreti proti dne 25. januarja zavzetim pozicijam. V našem ognju, s katerim smo takoj začeli, so valovili nazaj. Od opoldneva naprej je ležalo močno artiljerijsko učinkovanje na naših jarkih. Po silnih ognjenih valovih so se izvršili še trije francoski napadi, ki pa so se vsi brez uspeha zlomili. Vrla westfalska pešpolka št. 13 in 15 in badenski rezervni pešpolk št. 109 so držali v žilavi obrambi zavzeta tla, od katerih Francozi kljub veliki uporabi ljudi in municije niso mogli zopet zavzeti niti pedi. V Vogezih je prinesel izvidni sunek 9 vjetih. Po močni strelski pripravi so vdrl na Hartmannsweilerkopfu napadalni oddelki württemberskega pešpolka št. 124 v francoske jarke ter se vrnili s 35 vjetimi in 1 str. puško.

Potopljena angleška pomožna križarka.

London, 28. januarja. Uradno se poroča: Pomožna križarka „Laurentie“ (14.892 ton) je bila dne 25. januarja potopljena od nemškega podmorskega čolna ali od mine; 12 častnikov in 109 mož je bilo rešenih.

London, 28. januarja. Križarka „Laurentie“ je bila ob irski obali potopljena.

Potopljen nemški podmorski čoln.

Christiania, 29. januarja. Mornariško ministvo sporoča: Neki norveški motorni čoln je izkrcal včeraj pri Hammerfestu iz 34 mož obstoječo posadko nekega nemškega podmorskega čolna, ki se je bil na morju potopil. Ker je pripeljala nevtralna ladja posadko v norveško pristanišče, je bila, kakor je bilo sicer v podobnih slučajih odločeno, izpuščena.

Pripomba Wolffovega urada: Kakor izvemo k temu z merodajnega mesta, je imel podmorski čoln 27. t. m. zvečer v bližini Hammerfesta boj z neko angleško pomožno križarko. Posadka čolna je bila rešena izvzemši kapitana.

Nov napad nemških ladij na angleško obal.

Berolin, 26. januarja. Wolffov urad poroča: V noči 25. januarja so sunile lahke nemške bojne sile proti angleškim obrežnim vodam južno od Lowestofta, da napadejo tam naznanjene sovražne in izvidne ladje. O sovražniku ni bilo na morju, ki so je preiskali, videti ničesar. Potem so naše torpedovke dobro razsvetlile s svetilnimi granatami na kratko razdaljo utrjeni kraj Southwold, ki so ga nato začele obstreljevati. Opazovati je bilo, da smo zadeli. Naše pomorske sile, ki tudi

na povratku niso srečale sovražnika, so se nepoškodovane vrnile.

Anglija proglašuje blokiranje severomorske nemške obale.

Berolin, 28. januarja. „Berliner Tagblatt“ poroča iz Kopenhagena: V četrtek zvečer je izročila angleška vlada danskemu poslaniku v Londonu noto, ki proglašuje blokado nemške obale ob Severnem morju ter deloma tudi nizozemskega in danskega obrežja. Blokiranje obrežja sega severovzhodno do Fjorda Ringköping, obsega torej tudi danske obale z mestom Esbjergom. Anglija namerava v tem pasu natrositi mine, da po možnosti prepreči vožnje nemških podmorskih čolnov. Ta najnovejši angleški ukrep krši pravice nevtralcov ter se protivi mednarodnemu pravu.

Arzenal v Woolwichu zletel v zrak.

„Frankfurter Zeitung“ izve iz zanesljivega vira, da je zletel pri eksploziji v Londonu arzenal v Woolwichu v zrak, kar pa Angleži skrbno prikrivajo. Splošno se sodi, da je bila eksplozija s svojimi posledicami hujša, kakor kaka izgubljena bitka.

Četrta vojna zima.

Iz Londona poročajo: Minister Churchill je govoril pred premogokopnimi delavci o trajanju vojne. Izjavil je, da bodo prihodni meseci odločili, ali bo ententa zmagala že to spomlad ali pa bo treba prestati še eno vojno zimo.

Na Balkanu.

Homatije na Grškem.

Atene, 28. januarja. „Agence Havas“: Grška vlada je odstavila generala Kallarisa, ki je bil za časa dogodkov 1. in 2. decembra poveljnik 1. atenskega armadnega zbora. V petek je vlada razpustila ligo rezervistov, kot državnim interesom škodljivo.

Italijanska ekspedicija proti Turčiji.

Budimpešta, 27. januarja. „Dnevnik“ v Sofiji poroča iz dobrega vira:

Čeprav se je Grčija vdala ultimatumu entente, vendar Italija opremlja novo ekspedicijo v Orijent. Ta ekspedicija pa ne prične akcije proti Grčiji, ampak proti Turčiji. Kje se to zgodi, sedaj še ni znano, vendar pa se misli, da ker sta pritrtili tej akciji tudi Anglija in Francija, ni izključen nov napad na Dardanele.

Berolin, 28. januarja. Preko Curiha poročajo: Italija pošlje več armadnih zborov na Balkan kot odmeno za francosko pomoč na primorski fronti. Za transport italijanskega vojaštva se vršijo že velike priprave.

Poostrena podmorska vojna.

Nota avstro - ogrske vlade nevtralnim državam.

Ker so sovražniki mirovno ponudbo centralnih držav ostro odklonili in je vsled tega nastala potreba nadaljevati vojno z ojačeno silo, je sklenila avstro - ogrska vlada sporazumno z berolinskim kabinetom, pričeti 1. februarja poostreno podmorsko vojno ter v mejah določenih zaprtih morskimi okolišev okoli Velike Britanije, Francije in Italije ter v Sredozemskem morju izpodvezati vsak pomorski promet.

Zavezniške države so se odločile za to sredstvo, ker hočejo skrajšati vojno. To pa se da doseči le na ta način, da izpodvežejo sovražniku dovoz živil in municije.

Poostrena podmorska vojna nas stavi pred nove probleme. Predvsem stopa sedaj v ospredje tudi definitivna ureditev vprašanja, kakšno stališče zavzamejo nevtralne države, zlasti pa Amerika. Za centralne države mora biti merodajen edino-lelasten življenski interes; temu se morajo podrediti vsi drugi obziri. Mirno in samozavestno so centralne države pripravljene prevzeti vse konsekvence dobro premišljenega koraka.

Vojna stopa v svoj odločilni štadij. Ako uspe nova velikopotezna akcija podmorskih čolnov, bo vojne kmalu konec.

Naša država je v svoji noti povedala, da nima osvajalnih namenov, da ji gre v vojni le za obrambo obstoja in življenskih interesov in za svobodni razvoj vseh.

V tem znamenju sta se odločili Avstrija in Nemčija k dalekosežnemu koraku podmorske vojne, v tem znamenju bosta zmagali.

Nemška nota.

Berolin, 31. januarja.

Vladi Združenih držav je bila denes izročena ta - le nota:

Berolin, 31. januarja 1917.

Vaša ekscelenca ste bili tako prijazni, da ste

mi dne 22. januarja sporočili poročilo, katero je predsednik Zedinjenih držav ameriških isti dan podal ameriški senatu. Cesarska vlada je vzela vsebino sporočila na znanje z ono resno pozornostjo, ki pristoja izvajanjem gospoda predsednika, katera so prožeta višjega čuta odgovornosti. V veliko zadoščenje ji je, da soglašča smer te manifestacije v večjem obsegu z načeli in željami, ki jih zastopa Nemčija.

Temu je prišteti v prvi vrsti

pravico samodoločbe in enakopravnosti vseh narodov.

Priznavajoč ta princip, bi Nemčija odkrito pozdravljala, če bi ljudstva, kakor na Irskem in v Indiji, ki nimajo državne neodvisnosti, dobila sedaj svojo prostost. Zveze, ki gonijo narode v tekmovalnost za moč in v mrezo sebičnih intrig, odklanjajo tudi nemški narod; nasprotno pa je njegovo veselo sodelovanje zagotovljeno vsem stremljenjem, ki imajo za cilj preprečenje bodočih vojen.

Svoboda morja

kot predpogoj za prosti obstoj in mirni promet med narodi je bila enako, kakor odprta vrata trgovini vseh narodov vedno ena izmed temeljnih misli nemške politike.

Tem bolj obžaluje cesarska vlada, da onemogoča miru sovražni nastop njenih sovražnikov svetu, da bi že sedaj mogla pričeti z uresničevanjem teh zvišenih ciljev. Nemčija in njeni zavezniki so bili pripravljeni, stopiti čim prej v mirovna pogajanja ter so označili kot temelj

varnost obstoja, čast in svobodo razvoja svojih narodov.

Cesarica - častna polkovnica.

Cesar je izdal sledeče lastnoročno pismo:
Ljuba gospa soproga!

Toplo sočustvanje, ki je izkazuje Vaše Veličanstvo Moji vrli oboroženi sili, njenim bojem in zmagam, njeni radosti in njenemu trpljenju, Mi daje povod, da približam Vaše Veličanstvo, ki Mi stojite v težkih časih kot prava vojakova žena vzorno ob strani, tudi na zunaj Svojim vrlim vojščakom.

Zato imenujem Vaše Veličanstvo za polkovnico - imejteljico Svojega preizkušnega huzarskega polka št. 16.

Vse Moje hrabre čete naj vidijo v imenovanju Vašega Veličanstva nov dokaz Moje hvaležne naklonjenosti in naj, kakor dosedaj, trdno vztrajajo, zaupajoč na Vsegamogočnega in v Našo pravično stvar.

Baden, 29. januarja 1917.

Karel s. r.

DNEVNE VESTI.

Hrvatski sabor v spomin cesarju Francu Jožefu. Hrvatski sabor je v svoji seji 30. t. m. sprejel zakon, ki določa, da se naj v znak spoštovanja in zahvalnosti hrvatskega naroda napram svetlemu spominu cesarja in kralja Franca Jožefa postavi umrlemu vladarju dostojen spomenik. Vse podrobnosti naj izvrši ban.

Avstro-ogrška pogodba. „Berliner Tagblatt“ poroča, dn je avstrijska vlada privolila v znižanje ogrske kvote (t. j. prispevka, ki ga ima plačevati Ogrska k skupnim stroškom monarhije.) Kvota bo prva leta nove 20letne nagodbe znašala še 36,4 odstotkov, kakor v letih 1907 do 1917, pozneje pa le 34 odstotkov.

Novi kapitan ces. arsijske tel. garde. Cesar je dovolil, da stopi dosedanji kapitan arsijske garde, generaloberst grof Beck v pokoj, ter je imenoval za njegovega naslednika generalobersta Viktorja Dankla, ki vsled slabega zdravja ne more več delovati na bojiščih. Grofu Becku je izrekel cesar s posebnim lastnoročnim pismom laškavo priznanje in zahvalo. Generaloberst Dankl je prvi kapitan cesarske garde, ki ni plemič.

Izredni občni zbor prost. gasilnega in reševalnega društva v Kranju se je vršil v nedeljo, dne 28. januarja t. l. ob 11. uri dopoldne s sledečim redom: 1. Nagovor načelnika, ki se med

drugim v toplih besedah spominja padlih in umrlih članov, pri čemur se zborovalci v znak pijetete dvignjejo raz svojih sedežev. 2. Odobrenje računskih zaključkov za leto 1914, 1915 in 1916, kateri se soglasno odobri. 3. Imenovanje častnih članov. Na predlog odbora imenuje se soglasno častnim članom preblagorodni gospod c. kr. okrajni glavar Franc Schitnik z ozirom na velike zasluge, katere si je stekel za društvo. 4. Slučajnosti (samostalni predlogi). Pri slučajnostih spominja se načelnik Najvišjega zaščitnika gasilstva Njegovega Veličanstva našega presvitlega vladarja cesarja Karla, ter veli, da mu zakličejo zborovalci trikratni „Živijo“, čemur se navdušeno odzovejo, na kar se zaključi zborovanje.

Sankanje — prepovedano. Ker se je v Kranju v zadnjem času vdomačila razvada sankati se po javnih cestah in potih, kar pomcni veliko nevarnost za osece in lastnino ter ovira promet, odredi c. kr. okrajno glavarstvo v Kranju v smislu ces. ukaza z dne 20. aprila 1854 drž. zak. št. 96 sledeče: strogo je prepovedano se po javnih cestah in potih sankati ali voziti s smučmi. Kdor se proti tej prepovedi zagreši, bo najobčutneje kaznovan in sicer z denarno globo do 200 kron ali z zaporom do 14 dnij, sanke ali smučki pa se mu bodo odvzele. Tudi se ne sme po javnih cestah in potih drsati.

Koncert, ljudski in dobrodelni, priredi „Podružnica za goriška begunce v Kranju“ v nedeljo, dne 11. svečana popoldne ob 1/2 5. uri v „Ljudskem domu“. To je VII. dobrodelni koncert, ki se od početka vojne v Kranju priredi v vojnoskrbne namene in tudi ta zasleduje namen najplemenitejše človekoljubnosti. Gre za goriške begunce, katere je kruta usoda vrgla od domačih gorkih ognjišč med našo mrzlo zimo. Manjka jim sredstev, da bi si omislili toplo obleko in ubivalo, manjka jim najpotrebnejših stvari za življenje. Ves čisti dobiček tega koncerta se uporabi za begunce, ki so v kranjskem političnem okraju začasno nastanjeni. Vspored koncerta je skrajno zanimiv, zajet z domače grude. Gregorčičev „Nazaj v planinski raj“, (A. Nedved) „Njega ni“, goriška narodna z mešanim, moškim in ženskim zborom (harmoniziral Dev), koroške narodne pesmi, Švabov valček „Dobro jutro“, Devova „Meglica“, pesmi, ki jih je „Glasbena Matica“ proizvajala v Zagrebu in v Ljubljani z velikim učinkom, so na vspeh. Vse te pesmi bode proizvajal pod vodstvom g. okr. sodnika Deva ad hoc sestavljen zbor, ki šteje 40 pevk in pevcev. Podružnici se je tudi posrečilo za ta večer pridobiti našo slavno koloraturno pevko, gospo Pavlo Lovše, bivšo Hubadovo učenko, kateri ni nikaka višina previsoka, glas ji vre iz mladega grla, kakor škrljančku, spreletejočemu se ob mladem jutru nad zdravim, kranjskim poljem. Pela bo med drugim dve najnovejši Pavčičevi skladbi iz Zupančičevega „Cicibana: „Uspavanka“, „Mehurčki“, ter novi Devovi: „Pismo“ in „Božjivolek“. Podrobni vspeh priobčimo prihodnjič.

Fregoli Retta, slavnoznani enciklopedist, priredi danes 3. t. m. in jutri v nedeljo 4. t. m. v Kranju dve velezanimivi predstavi v dvorani Ljudskega doma. Začetek vsakokrat ob 8. uri zvečer. Podrobnosti je posneti iz lepakov.

Podružnica vojne zveze za trgovino z detelnim semenom za Kranjsko je c. kr. kmetijska družba v Ljubljani, ki v imenu dunajske cehtre vrši na Kranjskem tozadevne posle. Kmetijska družba v Ljubljani torej izdaja pooblastila zanesljivim nakupovalcem detelnega semena, ki so se to kupčijo pečali že pred vojno in ki smejo nakupljeno deteljno seme prodajati edinole udom vojne zveze. Nadeje izdaja kmetijska družba transpnrtna dovoljenja za pošiljatve detelnega semena po železnici, kakor jih predpisuje tozadevna ministrska naredba. Udje vojne zveze za trgovino z detelnim semenom, ki so upravičeni to seme nakupovati naravnost ali potom upravičenih nakupovalcev so na Kranjskem: c. kr. kmetijska družba kranjska v Ljubljani, Gospodarska zveza v Ljubljani, A. Ebensberg, Kmet & drugi, J. Knez, Franc Pogačnik, Sever & Urbanič, Viljem Steinerherz, Adolf Roland, vsi v Ljubljani ter J. & A. Majdič v Kranju.

Učni tečaj za babice. Na c. kr. šoli za babice v Ljubljani se začne 1. marca 1917 učni tečaj za babice s slovenskim učnim jezikom. V ta učni tečaj se sprejmejo ženske, ki še niso prestopile 40. leta svoje starosti in katere, ako so še neomožene, so dopolnile že 24. leto, ter so učnega jezika v besedi in pisavi zmožne. Pouk je brezplačen. Prosilke za sprejem se morajo do dne 28. februarja t. l. osebno zglasti pri ravnateljstvu ljubljanske c. kr. šole za babice, ter prinesiti s seboj krstni in rojstni list, event. poročni list, ali če so vdove, smrtni list svojega moža, dalje oblastveno potrjeno nrastveno izpričevalo, potem od uradnega zdravnika pristojnega političnega oblastva izdano izpričevalo, da so zdrave in telesno in dušno no za uk sposobne, potem izpričevalo, da imajo cepljene koze ali da so iznova cepljene, ter tudi izpričevala, če jih imajo kaj. Za ta učni tečaj razpisanih je tudi devet ustanov učnega zaklada do 105 K s pravilnim povračilom za pot sem in nazaj. One ženske, ki hočejo prositi za eno teh ustanov, morajo svoje prošnje, opremljene s poprej navedenimi listinami in zakonitim ubožnim listom do 10. februarja t. l. vložiti pri dotičnem c. kr. okrajnem glavarstvu, oziroma pri mestnem magistratu v Ljubljani.

Razglas radi kave. C. kr. okrajno glavarstvo opozarja tem potom na ukaz c. kr. deželnega predsednika za Kranjsko z dne 12. januarja 1917 št. 625, s katerim so se počenski z 21. januarjem 1917 vpeljale nove enotne izkaznice za kavo. Po določilih tega ukaza, izdajati se imajo od 21. januarja nadalje enotne izkaznice za kavo glaseč se brez izjeme na 1/8 kg žgane kave ali 150 g surove kave na osebo in osemtedno razdobje. Te izkaznice, katere se bodo, kot doslej dobivale pri županstvih odnosno aprovizacijskih odborih obstoje iz samo enega odrezka. Pripomni se ponovno, da je v smislu § 9 ministrskega ukaza z dne 18. junija 1916 drž. zak. št. 186 strogo prepovedano oddajati neposrednim porabnikom surovo kavo. Vendar pa bo c. kr. deželna vlada v slučajih, kadar imajo trgovci surovo kavo v zalogi a je ne morejo žgati, na tozadevno prošnjo dovolila, da se sme oddajati neposrednim porabnikom tudi surova kava.

Posebni ruski diplomatski departement za avstrijsko-ogrsko razmere. „Nowa Reforma“ poroča: V ruskem zunanem ministrstvu je bil ustanovljen poseben oddelek za avstro-ogrsko razmere, češ, da je Rusija na dogodkih, ki se odigravajo v naši monarhiji, posebno interesirana. Za načelnika tega oddelka je bil imenovan bivši ruski generalni konzul v Budimpešti Priklonjskij, ki je tem povodom dobil naslov državnega tajnika.

Ustanovitev medicinske fakultete na zagrebški univerzi. Pri razpravi o proračunu deželnih fondov v hrvatskem saboru je stavil poslanec Milan Rojc predlog za ustanovitev medicinske fakultete na zagrebški univerzi. Dotični fond je sedaj dovolj velik, da se bodo dali stroški pokriti. Na univerzi obstoja tudi že več institutov medicinskega značaja, na razpolago so izborna kvalificirane učne moči. Število dijakov bi bilo več kot zadostno: vsako leto odhaja ohrog 500 Hrvatov, Slovencev in Srbov študirat medicino. Sekcijski šef za prosveto dr. Tropsch je v imenu viade izjavil, da obstojajo sicer še nekatere težkoče, da pa se vlada popolnoma strinja s predlogom in da bo v najkrajšem času ustanovila medicinsko fakulteto.

Kupim vsako množino

smrekovega
orehovega
jesenovega
češnjevoga
hruševoga
lipovega
hrastovega

lesa

na vago ali na meter. Debelina od 30 cm naprej.

Kupim tudi

kostanjev les

Natančnejša pojasnila daje **L. REBOLJ, KRANJ.**

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v LJUBLJANI

obrestuje hranilne vloge po čistih

brez odbitka rentnega
davka.

4 1/4 0/0

brez odbitka rentnega
davka.

Rezervni zaklad
nad K 1.000.000

Hranilnih vlog
nad K 23.000.000

Spominjajte se „Rdečega križa“.

Kdor ve razločiti dober
liker od slabega, se ne da
preslepiti s ponaredbami,
ampak zahteva pristni

„FLORIAN“

ne slabi in ne omami, am-
pak daje moč in veselje
do dela.

Po slabem pitju
Si bolan,
Od tega boš
Vesel, močan!

11

Vojne dopisnice

v poljubnih
množinah
oddaja

Tiskarna „Sava“
v Kranju.

Največja slovenska hranilnica!

Mestna hranilnica ljubljska

3 · 12-2

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3.

je imela koncem leta 1916 vlog K 55,000.000.—
hipotečnih in občinskih posojil „ 30,600.000.—
rezervnega zaklada „ 1,500.000.—

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje najvišje po

4% večje in nestalne vloge pa po dogovoru.

Hranilnica je **pupilarno varna** in stoji pod kontrolo

c. kr. deželne vlade.

Za varčevanje ima vpeljane lične
domače hranilnike,

Posoja na zemljišča in poslopja na Kranjskem proti
5%, izven Kranjske pa proti 5¼% obrestmi in proti
najmanj 1% oziroma ¾% odplačevanju na dolg.

V podpiranje trgovcev in obrtnikov ima ustanovljeno

Kreditno društvo.

Najbolj varno naložen denar v vsem
političnem kranjskem okraju!

1 26-5

Mestna hranilnica v Kranju

obrestuje hranilne vloge po

**Splošni rezervni zaklad
(lastno premoženje) nad
460.000 kron!**

Hranilnica posoja na zemljišča po 5½% na leto
in na amortizacijo v 45 letih, tako da na primer
dolžnik v teku 45 let popolnoma poplača poso-
jilo 100 kron z obrestmi vred, ako plačuje vsa-
kega pol leta po 3 krone.

Koncem leta 1916. je bilo
stanje hranilnih vlog nad

7 milijonov 100 tisoč kron.

Posojil na zemljišča ter posojil občinam
nad 3 milijone 900 tisoč kron.

4%

brez odbitka rentne-
ga davka, katerega
plačuje hranilnica iz
lastnega. Narasle in
nedvignjene vložne
obresti pripisuje h ka-
pitalu vsakega pol leta
— to je dne 30. junija
in dne 31. decembra
— ne da bi bilo treba
vlagateljem se zgla-
šati radi tega pri hra-
nilnici.

Za varnost hranilnih vlog jamči poleg lastnega
rezervnega zaklada mestna občina Kranj z
vsem svojim premoženjem in z vso svojo dav-
čno močjo. Da so hranilne vloge res varne,
priča zlasti to:

**da vlagajo v to hranilnico tudi so-
dišča denar mladoletnih otrok in
varovancev, ter župnišča cerkveni
denar.**

Ta najstarejši in največji denarni za-
vod na celem Gorenjskem **uraduje**

v Kranju na rotovžu

vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in vsak tržni
dan tudi od 2. do 4. ure popoldne.